

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในยุคปัจจุบันมีความเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็วตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก วิธีการจัดการศึกษาจึงต้องดำเนินการให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ในทุกเวลา และทุกสถานที่ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงได้กำหนดคบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 25 ซึ่งกฎหมายเพื่อปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดสาระสำคัญไว้หลายประการที่แสดงถึงเจตนารมณ์อย่างชัดเจน ในอันที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในมาตรา 25(8) กล่าวว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ หน่วยงานและภาครัฐได้สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ ให้มีบทบาทในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียน ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ซึ่งแนวการจัดการศึกษากำหนดให้ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหมวด 4 ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ เพื่อให้คนไทยมีนิสัยใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2554-2556 โดยกำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ คือ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ด้านไอซีที และด้านอื่นๆ ที่การประยุกต์ใช้ระบบ ไอซีทีเป็นเครื่องมือสำคัญ จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้แห่งชาติ (National Learning Center : NLC) ด้วยการประยุกต์ใช้ไอซีที เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการค้นคว้า สาระความรู้ (Content) ในสาขาวิชาต่างๆ สำหรับการเรียนรู้ การวิจัย และการอ้างอิงทั่วไป นอกจากนี้จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ไอซีทีในชุมชน/ท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยสื่อการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์และสาระความรู้ (Content) ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ โดยเตรียมความพร้อมที่จะเชื่อมโยงเข้ากับศูนย์การเรียนรู้แห่งชาติได้ พร้อมทั้งมีการฝึกอบรมให้แก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นองค์กรหลักด้านนโยบายแผนและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ จึงได้จัดทำมาตรฐานและแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของประเทศไทยให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก และการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา ตลอดจนพัฒนาสู่ความเป็นสากล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : 2) แหล่งเรียนรู้ไอซีที หรือแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 25 ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่สนองการจัดการศึกษาทุกระบบ เนื่องจากผลจากการที่การพัฒนาเทคโนโลยีด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร หรือ ไอซีที (Information and Communication Technology : ICT) เป็นไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นเทคโนโลยีที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนความรู้ ข้อมูลข่าวสารในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตจะเป็นตัวกลางที่สำคัญในการหลอมรวมสื่อโทรคมนาคมสารสนเทศ และวิทยุโทรทัศน์เข้าด้วยกัน เพื่อสร้างบริการที่หลากหลาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551 : 9) ส่งผลให้เกิดความพยายามในการนำเอาเทคโนโลยีเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อการศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ถนอมพร เลาหจรัสแสง, 2545 : 3) โดยเนื้อหาที่บรรจุเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งแสดงผลด้วยคอมพิวเตอร์นั้น ในปัจจุบันจะเป็นแบบสื่อประสมหรือมัลติมีเดีย (Multimedia) เนื่องจากมัลติมีเดียเป็นสื่อที่ทันสมัย มีลักษณะพิเศษ และมีพลังการสื่อสารอย่างมีชีวิตชีวา ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนด้วยภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และเสียงช่วยในการสื่อสารระหว่างผู้เรียนด้วยเหตุผลที่ผู้เรียนบางคนไม่กล้าถามข้อสงสัย การใช้มัลติมีเดียจะช่วยแก้ปัญหาในส่วนนี้ได้ โดยตอบสนองความต้องการในการศึกษาส่วนบุคคล และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้มากขึ้น ขณะเดียวกันจะประหยัดเวลาได้มาก โดยผู้สอนไม่ต้องเสียเวลาซ้ำแล้วซ้ำอีก นอกจากนั้นยังถือว่าเป็นสื่อที่สามารถสื่อความคิดไปยังผู้อื่น เพราะสามารถรับได้ทั้งการอ่าน การฟัง การเห็นภาพเคลื่อนไหวที่สมจริง (เย็น กุ์วรรณ, 2536 : 3)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ จึงได้ร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินโครงการ “การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในการใช้สื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน” โดยดำเนินการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการนำเสนอองค์ความรู้ของแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสถานที่และแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในตัวคน เช่น ครูภูมิปัญญาไทย หรือ

ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น ผู้เข้ารับการอบรมเป็นครูภูมิปัญญาไทย ปราชญ์ชาวบ้านจากภาคต่างๆ จำนวน 90 คน ซึ่งผลการดำเนินงานส่งผลให้ ผู้เข้ารับการอบรมได้รับการจัดสรรพื้นที่เว็บไซต์ และเว็บไซต์ของแหล่งการเรียนรู้จากโครงการ โดยผู้เข้ารับการอบรมดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอขึ้นเว็บไซต์ที่ได้รับการจัดสรร เพื่อเผยแพร่ต่อไป นอกจากนี้ ในงานวิจัยนี้ มีข้อเสนอแนะคือ การอบรมบุคลากรของแหล่งการเรียนรู้แกนนำเพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้กว้างขวางมากขึ้น โดยใช้ทรัพยากรเว็บต้นแบบภาพต้นแบบ และอื่นๆ ไปขยายผลอย่างต่อเนื่อง ขยายการพัฒนาเว็บไซต์แหล่งการเรียนรู้ให้มากขึ้น จากผลการศึกษาพบว่า บุคลากรของแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ มีความต้องการอบรมเป็นจำนวนมาก และการวิจัยการสร้างแหล่งการเรียนรู้ชุมชนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เนื่องจากในชุมชนประกอบด้วยแหล่งการเรียนรู้จำนวนมาก ทั้งแหล่งเรียนรู้ในตัวตนที่เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งการเรียนรู้ตามสถานที่ต่างๆ เช่น ในโรงเรียน ในป่า ชุมชน ในวัด เป็นต้น และ โรงเรียนต่างๆ ได้กำหนดแหล่งเรียนรู้เหล่านี้เป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ดังนั้น ความร่วมมือต่างๆ จากโรงเรียนเชื่อมโยงไปยังชุมชนจะช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ (พิสุทธา อารีราษฎร์ และวิทยา อารีราษฎร์. 2554 : 1-50)

จากผลการวิจัย สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีความสำเร็จ โดยที่ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในระดับมากในทุกๆ ด้าน แต่อย่างไรก็ดี ในส่วนของชุมชนต่างๆ พบว่าในการเผยแพร่องค์ความรู้ของชุมชนสู่สาธารณชน ยังมีการพัฒนาสื่อนำเสนอองค์ความรู้ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์จำนวนน้อย องค์ความรู้แพรวาบ้าน โพน เป็นอีกหนึ่งขององค์ความรู้ในชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสานของไทย ที่มีคุณค่าควรแก่การพัฒนาและเผยแพร่บนแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ ตั้งอยู่ที่ เทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ “แพรวา” เป็นผ้าที่ผู้หญิงชาวไทยทอใช้กันอยู่ทุกครัวเรือน ชาวบ้านโพนถือว่าเป็นของมีค่าที่จะนำมาประดับตกแต่งร่างกายในโอกาสพิเศษ อาทิเช่น การสวมใส่ไปร่วมงานบุญ ประเพณีต่างๆ ปัจจุบันศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทยผ้าไหมแพรวา เป็นที่รวมองค์ความรู้ในการทอผ้าแพรวา ตลอดจนงานสาธิตการทอผ้าแพรวา การจำหน่ายผ้าแพรวา และผลิตภัณฑ์จากแพรวาที่มีชื่อเสียงของจังหวัดกาฬสินธุ์

จากความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้แพรวาบ้าน โพน ปัญหาในการพัฒนาสื่อนำเสนอองค์ความรู้ที่ต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาวิธีการนำเสนอด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเผยแพร่ องค์ความรู้ของชุมชนสู่สาธารณชน ตลอดจนคุณค่าขององค์ความรู้แหล่งการเรียนรู้แพรวาบ้าน โพน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาสื่อนำเสนอองค์ความรู้แหล่งการเรียนรู้ออนไลน์การศึกษา

แพรวาบ้านโพน โดยการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้แพรวาบ้านโพนในรูปแบบต่างๆ นำส่งขึ้นแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ โครงการ “การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในการใช้สื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน” เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชนได้ศึกษา ผู้วิจัยหวังว่า ผลจากการดำเนินงานจะเกิดประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไปในการนำเสนอองค์ความรู้แหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ที่พัฒนาด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์แพรวาบ้านโพนให้มีคุณภาพ
2. เพื่อพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้แพรวาบ้านโพนให้มีคุณภาพ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้แหล่งการเรียนรู้ออนไลน์แพรวาบ้านโพนที่พัฒนาขึ้น

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ มีดังนี้

  - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มผู้เข้าศึกษา คุณานศุขย์ วัฒนธรรมผู้ไทยคำไหมแพรวา เทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่เข้าใช้แหล่งการเรียนรู้ออนไลน์แพรวาบ้านโพน ที่พัฒนาขึ้น ระหว่างวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2555 ถึง 26 เมษายน พ.ศ. 2555 จำนวนทั้งสิ้น 80 คน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้เข้าศึกษา คุณานศุขย์ วัฒนธรรมผู้ไทยคำไหมแพรวา เทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่เข้าใช้แหล่งการเรียนรู้ออนไลน์แพรวาบ้านโพน ที่พัฒนาขึ้น โดยคัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบบังเอิญ จำนวน 30 คน
2. ระยะเวลาในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาระหว่าง เดือน มีนาคม พ.ศ. 2555 ถึงเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2555
3. กรอบเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เรื่อง การพัฒนาสื่อนำเสนอองค์ความรู้แหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ กรณีศึกษาแพรวาบ้านโพน มีดังนี้

3.1 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์แพรวบ้าน โพน ที่ได้รับการจัดสรรพื้นที่ในโครงการ “การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในการใช้สื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน” ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ตามองค์ประกอบ 4 ส่วน ดังนี้

- 3.1.1 ส่วนหัวแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์
- 3.1.2 ส่วนรายการแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์
- 3.1.3 ส่วนแสดงข้อมูลรายการแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์
- 3.1.4 ส่วนเชื่อมโยงแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์

3.2 การพัฒนาสื่อนำเสนอองค์ความรู้แพรวบ้าน โพน ได้แก่ การพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้แพรวบ้าน โพน ในรูปของสื่อ 5 ชนิด เผยแพร่องค์ความรู้แพรวบ้าน โพน ดังนี้ 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) 2) สื่อนำเสนอข้อมูล (Power Point) 3) ไฟล์เอกสาร PDF (Portable Document Format) 4) สื่อมัลติมีเดีย (Multimedia) และ 5) สื่อวีดิทัศน์ (Video) โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้แพรวบ้าน โพน ประกอบด้วย องค์ความรู้แพรวบ้าน โพน จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่

- 3.2.1 ประวัติความเป็นมาของชาวไทย
- 3.2.2 ประวัติความเป็นมาของแพรวบ้าน โพน
- 3.2.3 ขั้นตอนในการทอแพรวบ้าน โพน
- 3.2.4 สีและลายของผ้าแพรวา
- 3.2.5 60 ลายแพรวบ้าน โพน
- 3.2.6 แพรวกับความเชื่อของชาวบ้าน โพน

4. กรอบแนวคิดการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินแนวคิดตามวิธีการระบบ (System Approach) รูปแบบ ADDIE อธิบายโดยแสดงให้เห็นภาพความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังแสดงแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

จากแผนภาพที่ 1 ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามวิธีการเชิงระบบ (System Approach) โดยใช้รูปแบบ ADDIE (พิสุทธา อารีราษฎร์. 2550 : 64-70) ทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวิเคราะห์ 2) ขั้นการออกแบบ 3) ขั้นการพัฒนา 4) ขั้นการทดลองใช้ และ 5) ขั้นการประเมินผล

ตัวแปรต้น คือ การพัฒนาสื่อนำเสนอองค์ความรู้แหล่งการเรียนรู้ออนไลน์กรณีศึกษาแพรวบ้านโพน

ตัวแปรตาม คือ

ด้านกระบวนการพัฒนา ประกอบด้วย

1. คุณภาพแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์แพรวบ้าน โพนที่พัฒนาขึ้น
2. คุณภาพสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้แพรวบ้าน โพนที่พัฒนาขึ้น
3. ความพึงพอใจของผู้เข้าศึกษา คุณานที่มีต่อแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์แพรวบ้าน โพนที่พัฒนาขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โครงการจัดทำและเผยแพร่องค์ความรู้ของแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 25 โดยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ส่งเสริมนักศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ร่วมกันดำเนินการจัดทำและเผยแพร่องค์ความรู้ของแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
2. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ หมายถึง การนำเว็บไซต์ต้นแบบจากการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำมาจัดโครงสร้าง โดยใส่ข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้ในโครงสร้าง แล้วนำไปตรวจสอบและประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านระบบคอมพิวเตอร์ จากคณะผู้วิจัยที่เกี่ยวข้องในโครงการ “การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในการใช้สื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน” ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้แหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพ โดยผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้ได้อย่างสะดวก
3. แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลสารสนเทศที่สร้างเสริมประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติ แนวคิด และพฤติกรรม เพื่อจุดประสงค์ให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ มีความสนใจใฝ่รู้ และเป็นบุคคลที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. แหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ หมายถึง เว็บไซต์แหล่งการเรียนรู้ ที่ประกอบด้วยแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้แพรวบ้าน โพน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

5. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สื่อในรูปแบบต่าง ๆ จำนวน 5 ชนิด ที่ใช้ในการนำเสนอองค์ความรู้แหล่งการเรียนรู้ออนไลน์กรณีศึกษาแพรวบ้านโปง ได้แก่ 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) 2) สื่อนำเสนอข้อมูล (Power Point) 3) ไฟล์เอกสาร PDF (Portable Document Format) 4) สื่อมัลติมีเดีย (Multimedia) และ 5) สื่อวีดิทัศน์ (Video)

6. องค์ความรู้ หมายถึง ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลที่เกิดขึ้นต่อเรื่องเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการถ่ายทอดประสบการณ์หรือการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล มีลักษณะเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม โดยความรู้ที่เกิดขึ้นนั้น ผู้รับสามารถนำไปใช้ในลักษณะต่าง ๆ ได้ ซึ่งเมื่อพัฒนาโครงสร้างความรู้ต่อไปก็สามารถสร้างผลงานเป็นองค์ความรู้ให้คนอื่นค้นคว้าได้ในที่นี้หมายถึง ความรู้เรื่อง แพรวบ้านโปงที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอ

7. แพรวบ้านโปง หมายถึง การทอผ้าไหมของผู้หญิงชาวไทยที่อาศัยอยู่ที่เทศบาลตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีลวดลายสวยงามด้วยการจกและการเก็บจิด

8. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง หนังสือหรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ที่ผู้อ่านสามารถอ่านผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือเครื่องอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book reader) เป็นการนำข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ ความรู้ทางวิชาการ และประสบการณ์ต่างๆเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ นำเสนอด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ที่สามารถแสดงผลได้ทั้งภาพและเสียง ด้วยอุปกรณ์มัลติมีเดียซึ่งประกอบด้วย ข้อความหรือตัวอักษร (Text) ภาพนิ่ง (Still Image) ภาพเคลื่อนไหว (Animation) เสียง (Sound) และภาพวีดิทัศน์ (Video) แล้วนำมาผสมผสานเข้าด้วยกันเพื่อใช้สำหรับการปฏิสัมพันธ์หรือโต้ตอบ (Interaction) ระหว่างคอมพิวเตอร์กับผู้ใช้ ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่ผู้ใช้สามารถเลือกเรียนรู้ได้ตามต้องการ ทำให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

9. ความพึงพอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ ซึ่งเป็นสภาวะของอารมณ์ ความรู้สึกที่ดี ความประทับใจ ความสุขใจในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยความเต็มใจยินดีเมื่อประสบความสำเร็จ หรือได้รับสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น ซึ่งเกิดมาจากความสนใจและเจตคติของแต่ละบุคคลที่อาจไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับการได้รับการตอบสนองในสิ่งที่สงสัยอยากรู้ หรือบรรลุในจุดมุ่งหมายที่ตนตั้งเอาไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

10. คุณภาพสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้ หมายถึง ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านองค์ความรู้แพรว ในแหล่งการเรียนรู้ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทยผ้าไหมแพรวา เทศบาลตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 5 คน ที่มีต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้

แพรวาบ้านโพนที่พัฒนาขึ้น วัดโดยใช้ แบบประเมินคุณภาพสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้แพรวาบ้านโพน เพื่อหาคุณภาพตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยระดับที่ยอมรับได้ มีค่า 3.5 ขึ้นไป

11. คุณภาพแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ หมายถึง ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านระบบคอมพิวเตอร์ จากคณะผู้วิจัยที่เกี่ยวข้องในโครงการ “การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในการใช้สื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน” ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีต่อแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ กรณีศึกษาแพรวาบ้านโพนที่พัฒนาขึ้น วัดโดยใช้ แบบประเมินคุณภาพแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์แพรวาบ้านโพน เพื่อหาคุณภาพตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยระดับที่ยอมรับได้ มีค่า 3.5 ขึ้นไป

12. ความพึงพอใจแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ หมายถึง ระดับความรู้สึกของกลุ่มผู้เข้าศึกษา ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทยผ้าไหมแพรวา เทศบาลตำบลโพน อำเภอกำแพง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่เข้าใจแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ศึกษาสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้แพรวาบ้านโพนที่พัฒนาขึ้น วัดโดยใช้ แบบสอบถามความพึงพอใจแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์แพรวาบ้านโพน เพื่อหาคุณภาพตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยระดับที่ยอมรับได้ มีค่า 3.5 ขึ้นไป

ประโยชน์การศึกษา

1. ได้แหล่งการเรียนรู้ออนไลน์แพรวาบ้านโพนที่มีคุณภาพค้นคว้าได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่
2. ได้สื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้แพรวาบ้านโพนที่มีคุณภาพ ค้นคว้าได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่
3. เป็นแนวทางรวบรวมและพัฒนาสื่อนำเสนอองค์ความรู้แหล่งการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเจริญและยกย่องให้คงอยู่คู่สังคมไทยตลอดไป